

febres eruptives, la difteria, les infeccions intestinals i respiratòries, les galteres, etc., etc. Igualment certs traumatismes si recauen especialment en els òrgans sexuals, que poden arribar a anul·lar gairebé l'eclosió puberal.

Un grup de malalties — o trastorns que no arriben a malaltia — que influeixen poderosament la pubertad, el tenim en les anomalies de les glàndules de secreció interna. En el nostre article anterior esbossàvem la tramoia glandular de la pubertad, i amb aquell esboç es pot comprendre la complexitat del moment evolutiu i la relativa facilitat amb què algun engranatge pugui no ésser del tot correcte. Naturalment que no podem ací descriure els trastorns glandulars susceptibles l'alterar la fase puberal. Limitem-nos a recomanar als pares que vetllin per aquest **segon deslliurament** de llurs fills i que no reparin en vigilar el desenvolupament dels òrgans sexuals del noi, consultant al seu metge al més petit dubte que tinguin sobre el mateix, a mesura que avança l'edat. No s'ha d'oblidar que els defectes d'aquesta mena són la majoria de vegades, fàcilment corregibles durant la **pubescència** (11 ó 12 a 14 ó 16 anys), i **generalment incorregibles després**.

Una altra dada que permetrà als pares sospitar algun trastorn glandular, és el pes. En un article publicat en aquestes mateixes planes, fa uns mesos, titulat «Els infants massa ufanosos», ja cridàvem l'atenció sobre el particular. Avui ens limitarem a recomanar als pares que tan aviat com vegin que el pes dels seus fills s'aparta de faisó alarmant de les taules de pes corrents, faran un gran bé al seu fill o filla cercant-ne la causa.

Unes poques paraules, per acabar, sobre alguna característica psicològica prepuberal i els seus possibles desordres. Si tenim present que la ciència de l'esperit i la de les glàndules de secreció interna van imbricant-se cada dia més; i que la transformació puberal representa la més pregona modificació en els reactius que aquelles glàndules aboquen a la sang, comprendrem la magnitud de la transformació psicològica que haurà de sofrir el púber.

En el pròxim article ens estendrem en detalls sobre la psicologia de l'adolescent. Diguem tan sols avui que la fase de **pubescència** que precedeix a l'esclat sexual ve perf-

lada ja, especialment en la noia, per les característiques del sexe corresponent. Un detall típicament prepuberal — i puberal — és la gran **inestabilitat de l'esperit**, cosa que té la seva explicació en el fet que el psiquisme del futur home i de la futura dona està en ple període de formació. Els pares i els mestres conscients, hauran de perdonar moltes coses en aquesta fase i en la puberal, i no és pas blasmable allò que hom escolta sovint, que «certs defectes ja es corregiran després del canvi».

No tenim espai per analitzar el quadre psicològic general d'aquesta fase. Una cosa, però, no volem deixar de consignar, i és que així com en la noia va patentitzant-se, el més sovint suauent, la seva feminitat, sense gairebé cap estridència, en el noi no ocorre així. La pubertad masculina és bon tros més complicada que la femenina. En un article en què definíem el que és el sexe, dèiem que aquest està compost en cada individu de les dues tendències, masculina i femenina, una triomfadora i l'altra bastarda. Doncs, com sigui que en l'individu les dues tendències sexuals solen tenir la seva eclosió — una vistosa, teatral, l'altra amagada — i que la pubertad femenina sol avançar-se cronològicament a la masculina, s'esdevé que de vegades el noi presenta durant la pubescència com una sombra de pubertad femenina, que té la seva manifestació en el psiquisme i fins en la morfologia. No és pas rar que el pre-púber presenti durant una temporada més o menys llarga algunes tendències intersexuals i fins francament feminoides (jugar amb nines, una incipient coqueteria, etc.), a la vegada que acúmuli de grassa entorn de la pelvis, en els pits, en la cara, etc. Cuitem a dir que no cal alarmar-se massa enfront d'aquestes manifestacions incipients d'intersexualitat, mentre no siguin exagerades, ja que l'adveniment de la pubertad masculina ofegarà implacablement aquestes tendències, de manera definitiva. En canvi, quan els dipòsits de grassa són molt abundosos, la veu molt atiplada, l'expressió del rostre massa delicada i especialment si els òrgans sexuals no estan suficientment desenrotllats, cal cercar remei com hem dit abans. No ens cansarem de repetir que de les desviacions sexuals, en tenen gairebé sempre la culpa els pares i els mestres.